

Таанний сокинликка сабаб бўлади | Тазкия дарслари (346-дарс)

19:00 / 20.09.2025 684

نُكَيْ مَلَمَسَوِ هَلَعُ هَلَلِ اِلَّصِ هَلَلِ اِلْوُسَرِّ نَا؛ تَلَاقُ اَهْنَعُ هَلَلِ اِيضَرَ شَعْنَا عَن
مَالِكُ بُمَلَكْتِي نَاكُهُ نَكَلَو؛ دَاوُوِي ذِمْرَتِ لَو اَوْنَا حِي شَلَا هَاوَرُ؛ مَكْدُورَسَكْ ثِي دَحْلَا دُرْسَي
هَلَلِ اِسَلَجْ نَمُ هُطْفَحِي لُصَفْ هُنْبِي

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам гапни сизларга ўхшаб шошилиб гапирмас эдилар».

Икки шайх ва Термизий ривоят қилишган. Термизий:

«Лекин у зот гапни бўлиб-бўлиб гапирардилар. Олдиларида ўтирган одам илиб олар эди»ни зиёда қилган.

дедилар».

Икки шайх ривоят қилишган.

أَن يَسْنَ آمَوِ، يَجْسَمُ لَأَدَّهٖ فِي هَلَلِ دُبْعُ نُبُّ بَدْنُجٍ أَنْ تَدَّحُ؛ هُنَّ هَلَلِ يَضْرِبُ نَسْحَ لَلِ نَعِ
هِيَ لَعُ هَلَلِ لَلِ لَوُسَّرَ لَعَبَدَكَ بَدْنُجٍ نُوَكِّي نَأَ يَشُخْنَ آمَوِ، أَنْ تَدَّحُ دُنْمُ
لُجْرُ مَكَلْبَقِ نَأَكُ نَمِي فَنَأَكُ «: مَلَسَوِ هِيَ لَعُ هَلَلِ لَلِ لَوُسَّرَ لَقَ: لَقَ، مَلَسَوِ
هُ لَلِ لَقَ، تَأَمَّ يَتَّحُ مَدَلَأَقْرَأَمَفُ، هَدِي أَوْبَ زَحَفَ أَنْ يَكْسَدَحَّ أَفَعَزَجَفُ، حُرْجُ هَبِ
يُرَاحُ بَلَأَ هَأَوِرَ. «: هُنَّ لَلِ لَعُ تَمَّ رَحِ، وَسُفَنَبِ يَدْبَعِ يَنَرَدَابِ: يَلَأَعَتِ

Ҳасан розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Бизга Жундуб ибн Абдуллоҳ ушбу масжидда ҳадис айтиб берган. У бизга ҳадис айтиб берганидан буён унутганимиз йўқ. Жундуб Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга нисбатан ёлғон гапирган, деб қўрқмаймиз ҳам. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Сиздан олдин ўтганлар ичида бир жароҳатланган киши бўлган эди. Бас, у чидамади. У пичоқни олиб, қўлини кесди. У ўлгунича қони тўхтамади. Шунда Аллоҳ таоло:

«Бандам шошилиб, ўзини ўлдирди. Унга жаннатни ҳаром қилдим», деди», дедилар».

Бухорий ривоят қилган.

مَلَسَوِ هِيَ لَعُ هَلَلِ لَلِ لَوُسَّرَ لَعَبَدَكَ بَدْنُجٍ نُوَكِّي نَأَ يَشُخْنَ آمَوِ، أَنْ تَدَّحُ دُنْمُ
لُجْرُ مَكَلْبَقِ نَأَكُ نَمِي فَنَأَكُ «: مَلَسَوِ هِيَ لَعُ هَلَلِ لَلِ لَوُسَّرَ لَقَ: لَقَ، مَلَسَوِ
هُ لَلِ لَقَ، تَأَمَّ يَتَّحُ مَدَلَأَقْرَأَمَفُ، هَدِي أَوْبَ زَحَفَ أَنْ يَكْسَدَحَّ أَفَعَزَجَفُ، حُرْجُ هَبِ
يُرَاحُ بَلَأَ هَأَوِرَ. «: هُنَّ لَلِ لَعُ تَمَّ رَحِ، وَسُفَنَبِ يَدْبَعِ يَنَرَدَابِ: يَلَأَعَتِ

Мусъаб ибн Саъддан, у отаси розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ҳар бир нарсада шошилмаслик яхшидир. Илло, охират ишида ундай эмас», дедилар».

Абу Довуд ва Ҳоким ривоят қилишган.

سُ «: لَقَ مَلَسَوِ هِيَ لَعُ هَلَلِ لَلِ لَوُسَّرَ لَعَبَدَكَ بَدْنُجٍ نُوَكِّي نَأَ يَشُخْنَ آمَوِ، أَنْ تَدَّحُ دُنْمُ
لُجْرُ مَكَلْبَقِ نَأَكُ نَمِي فَنَأَكُ «: مَلَسَوِ هِيَ لَعُ هَلَلِ لَلِ لَوُسَّرَ لَقَ: لَقَ، مَلَسَوِ
هُ لَلِ لَقَ، تَأَمَّ يَتَّحُ مَدَلَأَقْرَأَمَفُ، هَدِي أَوْبَ زَحَفَ أَنْ يَكْسَدَحَّ أَفَعَزَجَفُ، حُرْجُ هَبِ
يُرَاحُ بَلَأَ هَأَوِرَ. «: هُنَّ لَلِ لَعُ تَمَّ رَحِ، وَسُفَنَبِ يَدْبَعِ يَنَرَدَابِ: يَلَأَعَتِ

Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Солиҳлик йўли, солиҳлик ҳайъати ва иқтисод нубувватнинг йигирма беш жузидан биридир», дедилар».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

Термизийнинг лафзида:

«Гўзаллик ҳайъати, шошмаслик ва иқтисод нубувватнинг йигирма тўрт жузидан биридир», дейилган.

هُلِّلَ الْيَّصِدَ هَلْ لَأُلُوسَرَ لَأَقَفَ، يَنْمَحْرَأُو يَلْ رَفْعُ الْمُهَلَلِ: لَأَقَفَ، يَّصِفُ لُجَرَ لَحَدَوُ
هُلْهُ أُوهُ أَمَبَ هَلْ لَأَدَمَحَافَ، تَدَعَقَفَ تَيَّصَ إِذَا، يَّصُومُ لَأَهِيَ أَلَجَعُ: مَلَسَ وَهِيَ لَع
يَلَعُ يَّصَوَ، هَلْ لَأَدِمَحَفَ، كَلَدَدَعَبُ رَخْ أَلُجَرَ يَّصُومُ مَثَلُ: لَأَقَ، «هُعْدَا» مَثَلُ، يَّصِغَلَّصَوُ
لَأَهِيَ أُوهُ: مَلَسَ وَهِيَ لَعُ هَلْ لَأَصُومُ يَّصُومُ لَأَقَفَ، مَلَسَ وَهِيَ لَعُ هَلْ لَأَصُومُ يَّصُومُ لَأَقَفَ
«بَجَّتْ عُدَا يَّصُومُ لَأَقَفَ».

«Бир киши кириб, намоз ўқиди. Сўнгра:

«Аллоҳим, мени мағфират қилгин, менга раҳм қилгин», деди.

Шунда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

**«Эй намозхон, шошилдинг. Намоз ўқиб ўтирганинда, Аллоҳга У
Зотга муносиб ҳамд айтгин. Кейин менга салавот айтгин. Сўнгра дуо
қилгин», дедилар.**

**Ундан кейин бошқа одам намоз ўқиди. У Аллоҳга ҳамд ва Набий
соллаллоҳу алайҳи васалламга салавот айтди. Шунда Набий
соллаллоҳу алайҳи васаллам:**

«Эй намозхон, дуо қил, ижобат қилинасан», дедилар».

بُجَّتْ سُنِّي: لَأَقَ مَلَسَ وَهِيَ لَعُ هَلْ لَأَصُومُ يَّصُومُ لَأَقَفَ، عُنْ هَلْ لَأَيَضَرَ رَهْ يَبْأَنَعُ
هُعْدَا رَأَلْ هَأَوُرَ. «يَلْ بَجَّتْ سُنِّي مَلَفَ تَوَعَدُ: لُوقِي، لَجَعِي مَلْ أَمُومُ كَدَحَالُ».

Абу Ҳурайрадан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Сизнинг бирингиз модомики шошилиб, «Дуо қилдим, ижобат бўлмади», демасагина, унга ижобат қилинади», дедилар».

Тўртовлари ривоят қилишган.

هُلَلَا لَصَدَّ هَلَلَا لُؤْسَرَّ يَلَعَدُوَّةِي لَانْمُ طَهَّرَلَحَد: تَلَاقَ اَهْنَعُ هَلَلَا يَضَرَّ شَيْءًا نَع
هُنَّ عِلَلَاوُ مَّاسَلَا مُكِّيَلَعَو: تَلُوقَ اَهْتَمَّ هَفَف، كَيْلَعُ مَّاسَلَا: اُولَاوَقَ مَّسَوَّهِيَلَع
قَوَّرَلَا بَخِي هَلَلَا نِإف، شَيْءًا اَيَّ اَلَهَمَّ: مَّسَوَّهِيَلَعُ هَلَلَا لُؤْسَرَّ لَاقَ
تَلُوقَ دَقَّ: لَاقَ؟ اُولَاوَقَ اَمَّ عَمَّ سَتَمَّوَأ هَلَلَا لُؤْسَرَّ اَيَّ: تَلُوقَ، «هَلَلَا رَمَّ اَلَا يَف
يَذُمَّرَّتَلَاوَنَاخِي شَلَا هَاوَر». «مُكِّيَلَعَو

هُلَلَا لَصَدَّ هَلَلَا لُؤْسَرَّ لَاقَ، مُهْتَبَّ سَف، شَيْءًا عَمَّ سَف: مَلْسُ مَلِيَّةٍ اَوْرِي وَو
هُلَلَا لَزَنَ اَف، «شَحْفَتَلَاوَشَخُفَلَا بَخِي اَلَهَلَلَا نِإف، شَيْءًا اَيَّ هَمَّ»: مَّسَوَّهِيَلَعُ

يَا أَيُّهَا النَّفْسِمْ فِي وَيَقُولُونَ اللَّهُ بِهِ يُحْيِيكَ لَمَّا حَيَّوْكَ جَاءُوكَ وَإِذَا لَجَّ وَزَع

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

**«Яҳудийлардан бир гуруҳи Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи
васалламнинг олдиларига кириб, «Ассому алайкум», дейишди. Мен
буни фаҳмлаб қолиб: «Алайкумус сому вал лаънату», дедим. Шунда
Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:**

**«Шошилма, эй Оиша! Аллоҳ барча ишда юмшоқликни яхши
кўради», дедилар.**

**«Эй Аллоҳнинг Расули, уларнинг нима деганларини
эшитмадингизми?!» дедим.**

«Мен ҳам: «Ва сизларга ҳам», дедим», дедилар».

Икки шайх ва Термизий ривоят қилишган.

Муслимнинг ривоятида:

**«Бас, Оиша эшитиб, уларни сўқди. Шунда Расулulloҳ соллаллоҳу
алайҳи васаллам:**

**«Шошилма, эй Оиша! Албатта, Аллоҳ фаҳш ва сўкишни хуш
кўрмайди», дедилар ва Аллоҳ азза ва жалла «Ва ҳузурингга
келсалар, сен ила Аллоҳ сен билан саломлашмаган тарзда
саломлашурлар» оятини нозил қилди», дейилган.**

Абу Бакр Сиддиқ розияллоҳу анҳунинг ўз амирларига ёзган қўлланма
хатида жумладан, «Ўз соҳибларини шошқалоқликдан ва фасоддан ман
қилади», дейилган эди.

Абу Бакр Сиддиқ розияллоҳу анҳу Язид ибн Абу Суфёнга қилган насиҳатларида:

«Айбдорни иқоб қилишдан қўрқма. Бу ишда адашма. Унга шошилма ҳам. Уни хорлайдиган даражага олиб борма», дейилган.

Куфанинг амири Нуъмон ибн Башир Ансорий шийъаларнинг ниятидан хабардор бўлганидан кейин минбарга чиқиб, хутба қилди:

«Аммо баъду: Фитнага ва тафриқага шошилманглар. Чунки бу икки нарса одамларнинг ҳалок бўлишига, қонларнинг тўкилишига ва молларнинг таланишига сабаб бўлади», деди.

لَا أَقْبَهُ إِذْ أَبَى أَنْ يَكُونَ مِمَّنْ لَمْ يَلْمِ الْفُجُورَ وَلَا يَنْهَى عَنِ الْفَحْشِ وَالْمُنْكَرِ وَلَا يُنذِرُ لِمَنْ حَذَرَ إِلَّا يُؤْمِنُ بِالْإِسْلَامِ أَلَا إِنَّهُ يَكُونُ مِنَ الْفُجُورِ
لَا يَنْهَى عَنِ الْفَحْشِ وَالْمُنْكَرِ وَلَا يُنذِرُ لِمَنْ حَذَرَ إِلَّا يُؤْمِنُ بِالْإِسْلَامِ أَلَا إِنَّهُ يَكُونُ مِنَ الْفُجُورِ
لَا يَنْهَى عَنِ الْفَحْشِ وَالْمُنْكَرِ وَلَا يُنذِرُ لِمَنْ حَذَرَ إِلَّا يُؤْمِنُ بِالْإِسْلَامِ أَلَا إِنَّهُ يَكُونُ مِنَ الْفُجُورِ
لَا يَنْهَى عَنِ الْفَحْشِ وَالْمُنْكَرِ وَلَا يُنذِرُ لِمَنْ حَذَرَ إِلَّا يُؤْمِنُ بِالْإِسْلَامِ أَلَا إِنَّهُ يَكُونُ مِنَ الْفُجُورِ
لَا يَنْهَى عَنِ الْفَحْشِ وَالْمُنْكَرِ وَلَا يُنذِرُ لِمَنْ حَذَرَ إِلَّا يُؤْمِنُ بِالْإِسْلَامِ أَلَا إِنَّهُ يَكُونُ مِنَ الْفُجُورِ
لَا يَنْهَى عَنِ الْفَحْشِ وَالْمُنْكَرِ وَلَا يُنذِرُ لِمَنْ حَذَرَ إِلَّا يُؤْمِنُ بِالْإِسْلَامِ أَلَا إِنَّهُ يَكُونُ مِنَ الْفُجُورِ
لَا يَنْهَى عَنِ الْفَحْشِ وَالْمُنْكَرِ وَلَا يُنذِرُ لِمَنْ حَذَرَ إِلَّا يُؤْمِنُ بِالْإِسْلَامِ أَلَا إِنَّهُ يَكُونُ مِنَ الْفُجُورِ
لَا يَنْهَى عَنِ الْفَحْشِ وَالْمُنْكَرِ وَلَا يُنذِرُ لِمَنْ حَذَرَ إِلَّا يُؤْمِنُ بِالْإِسْلَامِ أَلَا إِنَّهُ يَكُونُ مِنَ الْفُجُورِ
لَا يَنْهَى عَنِ الْفَحْشِ وَالْمُنْكَرِ وَلَا يُنذِرُ لِمَنْ حَذَرَ إِلَّا يُؤْمِنُ بِالْإِسْلَامِ أَلَا إِنَّهُ يَكُونُ مِنَ الْفُجُورِ
لَا يَنْهَى عَنِ الْفَحْشِ وَالْمُنْكَرِ وَلَا يُنذِرُ لِمَنْ حَذَرَ إِلَّا يُؤْمِنُ بِالْإِسْلَامِ أَلَا إِنَّهُ يَكُونُ مِنَ الْفُجُورِ

Абу Зарр розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Эй Аллоҳнинг Расули, Иброҳим алайҳиссаломнинг саҳифаларида нима бўлган?» дедим.

«Барчаси зарбулмасал бўлган. «Эй султони бор, синовдаги ва мағрур подшоҳ! Мен сени дунёни бирининг устига бирини қўйиб жамлашинг учун юборганим йўқ. Лекин сени Менинг номимдан мазлумнинг дуосини қайтаришинг учун юборганман. Мен уни, агар кофирдан бўлса ҳам, қайтармайман.

Оқилнинг ақли жойида бўлса, бир қанча соатлари бўлиши керак: Роббига муножот қиладиган соати, ўзини ўзи ҳисоб-китоб қиладиган соати, Аллоҳнинг санъати ҳақида тафаккур қиладиган соати ва емоқ, ичмоқ каби ўз ҳожатлари учун холи қоладиган соати.

Оқил шошилмаслиги керак. Фақат уч нарсада шошилиш лозим: охиратга зоди роҳила тайёрлаш учун, маош учун ҳаракатга ва ҳалол лаззатга.

Оқил ўз замонини таниган, ўзига керак нарсага уринган, тилини тийган бўлиши керак.

Ким ўз каломини амалидан ҳисобласа, ўзига фойдаси йўқ каломи оз бўлади», дейилган», дедилар».

Ибн Ҳиббон ва Ҳоким ривоят қилишган.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, мўмин-муслмон одам бир гапни айтишдан ёки ишни қилишдан олдин шошилмаслиги керак. Бу сифатни ўзига лозим тутган одам кам бўлмайди.

Фақатгина ҳамма тарафдан танилган, билинган ва буюрилган амалларга – охиратга оид ишларга шошилиш керак. Бунга шариатнинг ўзи амр қилган.

Таанний - шошилмасликнинг фойдаларидан:

1. Таанний – шошилмаслик дуонинг қабул бўлишига олиб боради.
2. Таанний Аллоҳ таоло ва Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга маҳбуб бўлган сифатлардандир.
3. Таанний кўп надоматнинг олдини олади.
4. Таанний сокинликка сабаб бўлади.

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.